

Fra Stojan: Godine 1986. General je došao na ideju da se formira franjevačka provincija u Kongu jer je tu bilo najviše fratara. Sve je bilo nekako razbacano i nepovezano tako da se osjetila potreba za formiranjem provincije i primanjem domaćih kandidata. U gradiću Bukavu pokrenuta je gradnja kuće odgoja. Završetkom radova ulazim u kuću i tu ostajem devet godina. Vršio sam različite službe: od gvardijana, vikara, ekonoma do odgojitelja. Broj kandidata koji žele postati dio zajednice ograničen je na pet. Obično od dvadeset kandidata treba odabrati pet koji će ući u odgojni zavod i započeti formaciju. Cijela ova inicijativa sa kućom odgoja pokazala se uspješnom, sve se brzo širilo, tako da danas imaju 47 bogoslova. Ovo je pokazatelj kako se marljivim radom i upornošću može u jednom kratkom vremenu mnogo toga ostvariti. Šesnaest fratara poslužuje četiri župe i jedan samostan. Ostali su raspoređeni kao misionari u raznim dijelovima Konga dok su neki na studiju u Rimu. Stefan je u postulaturu pripušten 1994., nakon sedam godina studija postao je odgojitelj i definitor. Bivši misionari i drugi prijatelji Afrike prikupili su sredstava i omogućili fra Stefanu dolazak u Hrvatsku.

fra Stefano Alimanikizungu i fra Stojan Damjanović, NP Krka – Skradinski vuk

Stefano Alimani Kizungu, rođen je 24. svibnja 1967. u obitelji sa trinaestero djece, od toga pet ih je umrlo kao mala djeca, a kasnije mu je šesti brat umro kao odrastao čovjek. Otac mu je umro, a po zanimanju je bio vozač. Stefano je bio voljeno dijete od roditelja, u svojoj šesnaestoj godini života odlazi kod tetke gdje ostaje tri godine. Taj boravak mu je bio jako važan za njegov kasniji život, tu je shvatio da je vjerski život jako važan za čovjeka. U razredu je uvijek bio prvi ili drugi tako da nije imao nikakvih većih problema. Uvijek je osjećao kada nešto ne ide, nije bio indiferentan na život oko sebe, bio je osjećajna osoba. Broj razreda u Africi je drugačiji nego u Hrvatskoj, učenik najprije pohađa šest razreda osnovne, a potom šest razreda srednje škole. U šestom razredu srednje škole bio je kandidat kod salezijanaca i oni su ga puno voljeli. Od njih šesnaest kandidata izabrana su trojica, među kojima je bio i on. Na jednom predavanju gdje je fra Ilija Barišić (fratar zadarske provincije), držao govor o sv. Franji, on se osjetio pozvanim i shvatio je da je to put kojim želi krenuti, i tražio je od salezijanaca da mu dozvole odlazak.

Kod franjevaca je bilo osam kandidata u postulaturi, šest ih je ostalo s time da su kasnije još dva izišla, jedan u novicijatu, a drugi je otišao na studij. Konačno od te grupe samo su dvojica ostala on i još jedan.

Novaci: *Kada govorimo o Africi, da li mediji izvještavaju na pravi način o Africi, njenim problemima, potrebama, ljepotama, o afričkom čovjeku, jednostavno rečeno, prenosili se u svijet prava slika?*

Fra Stefano: O Africi se govori kao o siromašnom kontinentu, ali ima ona i svoju drugu sliku o kojoj se malo govori. Mediji krivo izvještavaju! Evo sada je dolje bio rat, imamo dvije zaračene strane, a treći su promatrači, mirovne snage koji djeluju samo ako im se nešto naredi da naprave, njih zanima samo novac. Njihovo djelovanje je u stvari samo „zavjesa“ koja prekriva iskorištavanje Afrike i UN će se povući kada iscrpe sva prirodna bogatstva, sve je to velika politika: Engleske, Francuske, Amerike, u zadnje vrijeme i Kine te drugih velikih zemalja.

Novaci: *Možete li nam opisati slavlje Euharistije na afričkom kontinentu? Postoje li razlike uvjetovane: tradicijom, kulturom, mjestom boravka? Poznato nam je da je afrički čovjek nadaren za pjevanje i ples, na taj način koliko se može uveličati euharistijsko slavlje?*

Fra Stefano: Afrikanci su živ narod i oni sa cijelim bićem slave Boga, posebno Kongoanci. Kako je ples i živost dio naše kulture onda mi to nastojimo unijeti i u liturgiju, dok je kod vas u Hrvatskoj kao na sprovodu. Afrikancima je neizostavno i pljeskanje rukama, a što se tiče same liturgije tu nema nikakve razlike. Afrikanci su doslovno shvatili riječi Svetoga Pisma koje čovjeka pozivaju da cijelim svojim bićem slave Boga, stoga mi to i činimo.

Novaci: *Kao svećenik, dolazite li u kontakt s nekršćanskim narodima, kakav je u Africi ekumenizam i vjerska tolerancija?*

Fra Stefano: Roditelji su afričkoj djeci prepustili da sami biraju hoće li biti kršćani ili protestanti. Javljaju se i ponekada slučajevi da se poremete odnosi između oca i sina zbog vjerskih pitanja. Uglavnom, djeca sama biraju svoju vjeroispovijest. U centralnoj Africi, muslimanska djeca u vrijeme Ramazana dolaze kršćanskoj djeci i darivaju ih, a kršćani njima uzvraćaju poklonima za Božić. Svi problemi između ove dvije velike religije uvjetovani su iz vana.

Novaci: *Koja su druga vjerovanja zastupljena na prostorima Afrike?*

Fra Stefano: Svi u Africi su vjernici, svi imaju svoju tradiciju i unutar obitelji stvaraju svoju vjeru. Plemenske vjere nemaju nekoga posebnoga svećenika koji bih sve to regulirao i govorio to smiješ, a to ne smiješ. Dosta je jak kult koji vjeruje u duhove predaka. Ispričao bih vam jednu zgodu o jednom fratra i djedu. Jedan fratar misionar nakon dugog pješaćenja ispred sebe ugledao je jednu kućicu u kojoj se nalazila hrana, piće i kipić. Djed je prenio tu hranu kao žrtvu za duše predaka kako bih s njima ostvario kontakt i imao duhovne koristi. Fratar koji je tuda prolazio bio je iscrpljen od puta i nakon oklijevanja i poslužio se, bojao se da ga ne bih tko vidio. Inače to je za lokalno stanovništvo strogo zabranjeno dirati, mogu počinuti neku vrstu „svetogrđa.“ Djed koji je postavio spomenutu hranu kao žrtvu bio je *murambo* – šef sela, a kada je vidio da je hrana nestala obradovao se misleći da su došli preci. Zbog toga je počastio cijelo selo, fratar koji je bio u strahu, odahnuo je.

Novaci: *Kako čovjek iz Evrope i razvijenih zemalja svijeta može najbolje pomoći Africi?*

Fra Stefano: Najbolja je kineska poslovice koja kaže: nemoj nekome loviti ribu, nego ga nauči kako da sam ulovi ribu. U Kongu ima problema koji su slični i u drugim zemljama. Npr. *kining* je drvo od čije se kore prave lijekovi za liječenje malarije. Ta kora se suši i odlazi na preradu u Njemačku i kasnije se vraća kao gotov proizvod koji se prodaje. Važno je da se i njih u Africi nauči proizvoditi i tako će mnogo uštediti i cijena konačnoga proizvoda bila bih jeftinija.

Novaci: *Kako vam se dojmila Hrvatska?*

Fra Stefano: Vidi se razlika i još postoji taj neki osjećaj da su Europljani (bijelci), veći od Afrikanaca. Osjeća se neka barijera. Kada sam bio na mladoj misi u Hrvatskoj i nećacima od fra Mira Ančića (misionara), pričao sam o Africi bili su nekako drugačiji, srdačniji. Bili su oduševljeni i željeli su se sa mnom slikati. U nekim mjestima gdje nije kroči crnac, osjeća se distanca. Dolazak bijelaca u Afriku je sasvim drugačiji. Crnačka djeca fratra hvataju za habit, žele se slikati i traže od fratra da za njih moli, a molitvu znaju tražiti i odrasli.

Novaci: *Što bih ste preporučili mladim laicima, redovnicima, svećenicima koji žele doći u Afriku kao misionari?*

Fra Stefano: Potrebna je organizacija. Npr. fra Emilijo, talijanski svećenik i lječnik iz Genove, dovodi organizirano grupe ljudi koji žele volontirati. Dok Hrvati to ne čine, nisu organizirani i još za to nisu otvoreni. Na neki način na to je utjecao i komunizam, bilo bi dobro da se tu nešto promjeni. Kada netko u Kongo dolazi u ime Crkve onda ga prihvaćaju

jer znaju da ih Crkva neće pokrasti, da ona daje sebe. A kada netko dolazi van Crkve, misli se da je došao netko s novcem da želi graditi i iskoristiti ih.

Sv. Franjo imao je karizmu za misijsko djelovanje, unatoč brojnim preprekama svojom upornošću izborio se za odlazak u misijske zemlje. Sv. Ante koji je čuo za smrt misionara u Maroku potaknut njihovim primjerom pristupa franjevačkoj zajednici sa željom za misijsko djelovanje. Ovo su primjeri kako i mi nekada trebamo biti uporni za postizanje željenog cilja i odgovorni će popustiti i udovoljit nam.

Novaci: *Što nam možete reći iz vašeg iskustva o fra Stojanu koji je bio vaš odgojitelj i misionar u Kongu?*

Fra Stefano: Razlike Evrope i Afrike su velike, počevši od klime, hrane, kulture, obitelji pa i samostanske zajednice. Fra Stojan je kao odgojitelj imao dosta razumijevanja za nas, bio je strpljiv i u isto vrijeme jednostavan i praktičan, nije bio površan.

Novaci: *Možete li uputiti poticajnu riječ za novake i druga duhovna zvanja?*

Fra Stefano: Sjećam se da je papa Ivan Pavo II. , koji je tada bio u godinama, rekao da još traži svoje zvanje. Želio je reći da uvijek gledamo naprijed da tražimo više, nemojmo misliti da sam sve iscrpio. Opasno je misliti da si sve uspio, u pozitivnom smislu treba biti nezadovoljan sa sobom. Kada ispovijedam savjetujem da ljudi ne smiju biti zadovoljni nego da mole Boga da im da žeđ za njim, onda će dati i tu glad za napredovanjem, glad za molitvom i glad za tim da postanemo i budemo bolji. Ne treba tražiti sebe nego treba htjeti dobro svima oko sebe bilo siromašnima, bilo bogatima. Moli se za dobro drugih o onda ćeš i ti dobiti sve to što si moli za drugoga, dobit ćeš unutarnji mir.

Stefano nam je izrekao svoje mišljenje kojim se divi, oduševljen je s nama koji smo pošli drugim putem, za Kristom, što smo se odvažili i upustili u jednu drugačiju životnu avanturu. Pri kraju se malo našalio i pitao je što mi želimo, želimo li da on u Hrvatskoj ostane kraće, duže ili za stalno? Svi smo jednoglasno poželjeli da ostane za stalno, no njegov je odgovor bio da ipak ide natrag jer ga očekuju važne obveze u svojoj provinciji obnaša funkciju definitora i odgojitelja.

Njegove završne riječi su bile: „Sve što vas čeka u budućnosti dolazi iz novicijata koji je rasadnik – stablo s žilama. Ovdje u novicijatu treba postaviti temelje za budućnost, ovdje vas Bog priprema za ono što tek slijedi. Zahvalan sam svima što sam srdačno dočekan i primljen, i možda se još koji put vidimo. Očekujem da puno molite za mene?“

fra Stefano s novacima (generacija 2012./2013.)